

Адаптація судової системи України до європейських стандартів

Феденко В.І., студент ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Прагнення України отримати членство в ЄС має значний вплив на реформування української правової системи. Відповідно до Угоди про Партнерство і Співробітництво між ЄС і Україною (УПС) [1] та Закону України

«Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» [2] Україна має поступово наближувати національне законодавство до права ЄС з метою подальшої політичної, правової та економічної інтеграції з ЄС.

Відповідно до розділу II Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» «*Acquis communautaire* (*acquis*) - це правова система Європейського Союзу, яка включає акти законодавства Європейського Союзу (але не обмежується ними), прийняті в межах Європейського Співтовариства, спільної зовнішньої політики та політики безпеки і співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ».

Правові системи Євросоюзу та європейських міжнародних організацій у цілому мають узгоджене спільне правове поле, яке сприятиме їх співробітництву при вирішенні інтеграційних проблем, що зараз існують в Європі. Ці системи можна розглядати як невід’ємні складові єдиного європейського права, частиною і ядром якого поступово стає право Євросоюзу. Це пояснюється тим, що в ньому акумулюються і консоліднуються норми та принципи, які регулюють діяльність європейських міжнародних організацій [3, с.12].

Однією зі складових цього процесу є ефективне функціонування української судової влади відповідно до визнаних європейських стандартів, або, як визначають європейські інституції та науковці, «європеїзації» українських судів.

Під «європеїзацією» української судової системи найчастіше розуміється послідовне застосування фундаментальних принципів міжнародного права і права Євросоюзу, найкращих правових стандартів права ЄС українськими суддями. [4, с.340].

Аналізуючи досвід країн-членів ЄС, а також попередні періоди реформування судової системи в Україні можна свідчити, що пріоритетною умовою ефективного реформування системи правосуддя є вдосконалення таких сфер судочинства як: система підготовки та добору суддів, система правосуддя та статусу суддів, система фінансування та матеріально-технічного забезпечення правосуддя. Але на мою думку, для створення ефективної системи правосуддя, яка б відповідала вимогам законодавства ЄС, є перш за все подолання такого негативного фактору як корупція, який вже багато років гальмує процес справедливого та неупередженого правосуддя.

Першим етапом до «адаптації» має стати кодифікація цивільно-правового законодавства, шляхом інкорпорації Господарського кодексу України в Цивільний кодекс України. Цей процес має полягати у поступовому включенні окремих положень прийнятих законів до чинних кодексів на основі експертної роботи та врегулюванні наявних протиріч [5, с.79]. Результатом кодифікації має стати єдиний нормативно-правовий акт, який буде включати норми цивільного і господарського права. Таким чином, Господарський кодекс закінчить своє існування в цілому.

На наступному етапі, необхідно здійснити удосконалення положень стосовно основних процесуальних інститутів, спрощення процедури судового розгляду окремих категорій справ для підвищення ефективності та динамізму господарського судочинства, удосконалення порядку оскарження рішень, запровадження розгалуженої системи електронного документообігу. Шляхом оптимізації чисельності суддів, можна досягти скорочення витрат з державного бюджету, які надходять на забезпечення апарату суду.

Отже, європейські стандарти побудови системи правосуддя, передбачають створення дієвої системи підготовки суддів з урахуванням їх спеціалізації, запобігання корупційним впливам судів та запровадження прогресивних процесуальних інститутів. При цьому, слід утриматись від затратних та необґрунтованих змін судустрою й підміни понять.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами» від 10 листопада 1994 р. № 237/94 // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 46. - Ст.415.
2. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 15 квітня 2004 р № 1629-IV// Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 29. - Ст.367.
3. Опришко В. Ф. Право Європейського Союзу та його сутність / В.Ф. Опришко // Правове регулювання економіки : зб. наук. пр. - К. : КНЕУ, 2002. - Вип. 3. - С. 11-12.
4. Петров Р., Калініченко П. Європеїзація судових органів третіх країн через застосування законодавства Європейського Союзу: Випадки Росії і України / Р. Петров, П. Калініченко // 60 Міжнародно-порівняльний правовий щоквартальник, 2011. - С. 325-353.
5. Конституційна юрисдикція: підручник / Ю.Г. Барабаш, І.І. Дахова, О.П. Євсєєв та ін. / за ред. Ю.Г. Барабаша та А. О. Селіванова. - Х.: Право, 2012. - 168 с.